

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ในการเสนอวิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้เสนอเป็นลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครอง ด้านการเตรียมการและวางแผนการจัดโปรแกรมการเรียนร่วม การดำเนินการตามแผนงาน การติดตามประเมินผล และการส่งเสริมและสนับสนุน

1.2 เพื่อเสนอรูปแบบของการจัดระบบความร่วมมือของครูและผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

2. วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การศึกษาความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีวิธีดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานโดยศึกษาจากหลักการ แนวความคิดเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จากเอกสารทางวิชาการและแนวนโยบายของกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา แล้วนำมากำหนดเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

1.2 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาความร่วมมือระหว่างครูกับ
ผู้ปกครอง เป็นแบบสัมภาษณ์ 2 ฉบับ และแบบสังเกต 1 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์ครูเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่าง
ครูกับผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา แบ่ง
ออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครอง
ในด้านการเตรียมการและวางแผนการจัดโปรแกรมการเรียนร่วม การดำเนินการตาม
แผนงาน การติดตามประเมินผล และการส่งเสริมและสนับสนุน

ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองเกี่ยวกับความร่วมมือ
ระหว่างครูกับผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครอง
ในด้านการเตรียมการและวางแผนการจัดโปรแกรมการเรียนร่วม การดำเนินการตาม
แผนงาน การติดตามประเมินผล และการส่งเสริมและสนับสนุน

ฉบับที่ 3 แบบสังเกตชั้นเรียนเป็นแบบบรรยาย-
เหตุการณ์ที่สังเกต (anecdotal record) แสดงถึงพฤติกรรมที่ครูผู้สอนและ
ผู้ปกครองปฏิบัติต่อกัน

1.2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) ผู้วิจัยศึกษาหนังสือ วารสาร เอกสาร และ
งานวิจัยเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน
ประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และวิเคราะห์หลักการ วิธีการจัด
การศึกษาให้แก่เด็กเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
เพื่อนำมาสร้างเป็นกรอบความคิดที่ใช้ในการวิจัย

2) กำหนดข้อคำถามเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยครอบคลุมรอบความคิดและขอบข่ายของการวิจัยที่กำหนดไว้ในแต่ละด้าน

3) นำข้อคำถามที่กำหนดไว้ใน (ข้อ 2)) มาสร้างเป็นเครื่องมือคือแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกต

4) นำแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตที่สร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาพิเศษสำหรับนักเรียนประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

5) นำแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตไปทดลองใช้ (try out) กับครูผู้สอนและผู้ปกครองที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน 10 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของภาษาและเวลาที่ใช้

6) จัดทำแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตให้เป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล

1.3 กำหนดประชากรและคัดเลือกตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนนักเรียนประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 49 คน และผู้ปกครองนักเรียนประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 466 คน มีวิธีคัดเลือกตัวอย่างประชากร ดังนี้

1.3.1 ตัวอย่างประชากรครูที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ครูผู้สอนนักเรียนประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้มาโดยการสุ่มแบบธรรมดาด้วยการจับฉลาก โดยใช้อัตราส่วนร้อยละ 50 ได้ตัวอย่างประชากรครู จำนวน 25 คน

1.3.2 ตัวอย่างประชากรครูที่ใช้ในการสังเกต ได้แก่ ครูผู้สอนนักเรียนประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้มาโดย

1) ผู้วิจัยแบ่งครูที่ให้สัมภาษณ์เป็น 2 ลักษณะ คือ ครูที่ให้ความร่วมมือสูงในการสัมภาษณ์ จำนวน 17 คน และให้ความร่วมมือต่ำ จำนวน 8 คน ซึ่งครูที่ให้ความร่วมมือสูงในการสัมภาษณ์ หมายถึง ครูที่มีความยินดีในการให้สัมภาษณ์ ยิ้มแย้มแจ่มใส ให้สัมภาษณ์ตรงเวลาที่นัดไว้ ติดต่อกับผู้ปกครองทันทีเมื่อผู้วิจัยขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ส่วนครูที่ให้ความร่วมมือต่ำในการสัมภาษณ์ หมายถึง ครูที่ไม่เต็มใจในการให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยสังเกตจากคำพูดและการแสดงออกทางสีหน้า การเลื่อนวันสัมภาษณ์ที่นัดไว้ และการใช้ระยะเวลาเวลายาวนานในการติดต่อกับผู้ปกครองเมื่อผู้วิจัยขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

2) ผู้วิจัยคัดเลือกครูที่ให้ความร่วมมือสูงในการสัมภาษณ์ จำนวน 3 คน และคัดเลือกครูที่ให้ความร่วมมือต่ำในการสัมภาษณ์ จำนวน 2 คน โดยการสุ่มแบบธรรมดาด้วยการจับฉลากจากครูผู้สอนที่เป็นตัวอย่างประชากรในข้อ 1)

1.3.3 ตัวอย่างประชากรผู้ปกครองที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้มาโดยเลือกจากชั้นของครูผู้สอนที่เป็นตัวอย่างประชากร จำนวน 25 ห้องเรียน แล้วสุ่มแบบธรรมดาด้วยการจับฉลาก ห้องเรียนละ 1 คน ได้ตัวอย่างประชากรผู้ปกครอง จำนวน 25 คน

1.3.4 ตัวอย่างประชากรผู้ปกครองที่ใช้ในการสังเกต ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ โดยสังเกตผู้ปกครองที่ติดต่อกับครู ในช่วงที่ผู้วิจัยดำเนินการสังเกตชั้นเรียน พบว่ามีผู้ปกครองมาติดต่อกับครู จำนวน 31 คน

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1.4.1 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจาก

บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่งถึงผู้อำนวยการสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร และผู้อำนวยการสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อแจ้งให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบ และให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

1.4.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือจากสำนักงานการ-

ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร และสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ส่งถึงผู้บริหารโรงเรียนเพื่อแจ้งครูผู้สอนในสังกัดให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์และสังเกต

1.4.3 ผู้วิจัยขอนัดเวลาสัมภาษณ์และสังเกตครูผู้สอน

ตลอดจนขอความร่วมมือจากครูผู้สอนในการนัดเวลาสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

1.4.4 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์และสังเกตครูผู้สอนและ

ผู้ปกครอง มีวิธีการดังนี้

- 1) สัมภาษณ์ครูผู้สอน จำนวน 25 คน คนละ 1 ครั้ง ครั้งละประมาณ 20-25 นาที
- 2) สัมภาษณ์ผู้ปกครอง จำนวน 25 คน คนละ 1 ครั้ง ครั้งละประมาณ 20-25 นาที
- 3) สังเกตชั้นเรียนของครูที่ให้ความร่วมมือสูงและให้ความร่วมมือต่ำในการให้สัมภาษณ์ โดยสังเกตในเวลาเข้าก่อนเข้าเรียนและเวลาเป็นหลังเลิกเรียน ครั้งละ 1 ชั่วโมง สังเกตชั้นเรียนละ 3 วัน ปรากฏว่ามีครูเพียง 3 คน 3 โรงเรียนเท่านั้น ที่มีผู้ปกครองมาติดต่อ และผู้ปกครองที่มาติดต่อมีจำนวนทั้งสิ้น 31 คน

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกต เกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างครูกับผู้บริหารในการพัฒนานักเรียนประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ดังนี้

1.5.1 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ที่เป็นเชิงปริมาณ นำมาวิเคราะห์โดยรวมแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

1.5.2 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ที่เป็นรายละเอียด นำมาสรุปแล้วเสนอในรูปของความเรียง

1.5.3 ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต นำมาสรุปแล้วเสนอในรูปของความเรียง

1.5.4 ประมวลข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงบรรยายที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสังเกต นำมาสรุปแล้วเสนอในรูปของความเรียง

1.5.5 สรุปปัญหาที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสังเกต นำเสนอเป็นรายชื่อ

1.5.6 วิเคราะห์ปัญหา และกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาแล้วเสนอเป็นรูปแบบของการจัดระบบความร่วมมือของครูและผู้บริหารในการพัฒนานักเรียนประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ตอนที่ 2 การนำเสนอรูปแบบของการจัดระบบความร่วมมือของครู
และผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

การนำเสนอรูปแบบ มีวิธีการดำเนินการดังนี้

2.1 กำหนดมโนทัศน์พื้นฐานของความร่วมมือด้านต่าง ๆ
เป็นวัตถุประสงค์ย่อยที่จะต้องบรรลุในความร่วมมือแต่ละด้าน

2.2 นำข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากการสัมภาษณ์ สังเกต
และการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ในด้านสภาพการดำเนินการ ด้าน
อุปสรรคที่ทำให้ไม่เกิดความร่วมมือหรือมีความร่วมมือน้อย และด้านวิธีการแก้ปัญหา
ของครู

2.3 อาศัยข้อความรู้ในเอกสารต่าง ๆ ประกอบกับข้อมูล
เกี่ยวกับสภาพในการคิดหาวิธีแก้ไขหรือชดเชยสิ่งที่เป็นอุปสรรค แล้วสร้างเป็น
รูปแบบของการจัดระบบความร่วมมือของครูและผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน
ประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และสื่อประกอบการดำเนินการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย